

PORILAISTEN MARSSIN KANSANOMAINEN MUUNNELMA.

Seuraavalla sivulla sävelmän kuulivat ne, jotka seurasivat radiosta kansanmusiikin puolituntista 19 p:nä helmikuuta tänä vuonna. Soittaja oli Kaustisen pitäjässä syntynyt ja asuva viuluniekka, *Friiti Ojala*. Mies käy vasta viidettäkymmentä (s. 1893), mutta hänen ohjelmistonsa ja soittotapansa edustavat vanhaa kantaa. Kun äskettäin mainio kortesjärveläinen vanha soittaja *Matti Haudanmaa* meni manalle, oli nyt lohdullista todeta, että nuoremmissa Pohjanmaan soittajapolvessa on vielä jäljellä uskollisia perinteiden säilyttäjiä. Niinpä Ojalan polskat, valssit ja marssit, joita otin parlografinlieriöille ja joita valikoima talletettiin myös Yleisradion äänilevyille,

tarjoavat kansanmusiikkina todella nautittavaa kuuluttavaa. Hän kertoo oppineensa sävelmät kotipitäjänsä mainiolta viulunsoittajalta Viljami Jylhältä, joka on jo kuollut. Elvytelläkseni Ojalan muistia soittelin hänelle Haudanmaan polskia, m. m. Toivo Kuulan sovituksista tuttuja »Orpolasten polskaa» ja »Lampaan paimenen polskaa», mutta ne olivat hänelle outoja. Kaustinen ja Kortesjärvi ovat lähipitäjät, mutta tanssisävelmistössä on eroa.

Tarkoitukseni tässä ei ollut kirjoittaa enempää pohjalaisista soittajista kuin heidän ohjelmistostaan, vaan liittää jokunen lisähuomautus kaikille suomalaisille tutun »Porilaisten marssin» tässä julkaistuun

muunnelmaan. Marssia on soitettu monin paikoin häntten lopetusmarssina, jollaisia on kyllä monia. Luonnollista on, että »Porilaisten marssia» on katsottu erikoisen arvokkaaksi, kun sitä herrasväenkin juhlissa on soitettu. Mutta kansanomaisen viulunsoittotyylin ei suvaitse pitkiä säveliä, joita kyseisessäkin marssissa on. Soittaja hälventää niiden »yksitoikkaisuutta» rikkailla melodisilla koristelmilla kuten vanhan kansan virrenlaulajat koraalisävelmiä. Soittajallemme ovat luonteenomaisia myös samaan säveleen kohdistuvat jousen tehostukset. (merkitty <). Kaus-

tislainen muunnelmamme muuten noudattelee marssin sävelmää uskollisesti, sen huomaamme verratesamme jokaisen tahdin ensi säveltä alkuperäiseen. Milloin marssissa on runsaammin melodista liikettä, silloin eroavaisuudet ovat vähäisempiä, kuten varsinkin loppuosassa (III).

Luulisin nuottinäytteemme, joka antaa hyvän käsityksen kansansoittajain muuntelutaidosta, kelpaavan eriskummaisutena viuluniekkojemme kotoiseen soolo-ohjelmistoon.

A. O. Väisänen.